

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 września 2009 r. w sprawie kryzysu w sektorze mleczarskim

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 33 traktatu WE,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2007 r. w sprawie podwyżki cen paszy i żywności¹,
- uwzględniając rezolucję z dnia 12 marca 2008 r. w sprawie oceny funkcjonowania reformy WPR²,
- uwzględniając własną rezolucję z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie podwyżek cen żywności w Unii Europejskiej i w krajach rozwijających się³,
- uwzględniając swoje oświadczenie z dnia 19 lutego 2008 r. w sprawie zbadania przypadków nadużywania władzy przez duże supermarkety prowadzące działalność w Unii Europejskiej oraz przeciwdziałania inr⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie cen żywności w Europie⁵,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 72/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. w sprawie zmian we wspólnej polityce rolnej poprzez zmianę rozporządzeń (WE) nr 247/2006, (WE) nr 320/2006, (WE) nr 1405/2006, (WE) nr 1234/2007, (WE) nr 3/2008 oraz (WE) nr 479/2008 i uchylające rozporządzenia (EWG) nr 1883/78, (EWG) nr 1254/89, (EWG) nr 2247/89, (EWG) nr 2055/93, (WE) nr 1868/94, (WE) nr 2596/97, (WE) nr 1182/2005 i (WE) nr 315/2007⁶,
- uwzględniając komunikat Komisji dla Rady w sprawie sytuacji na rynku przetworów mlecznych w 2009 r. (**COM(2009)0385**),
- uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Rady wprowadzającego odstępstwo od rozporządzenia (WE) nr 1234/2007 ("rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku") w odniesieniu do okresów interwencyjnego skupu masła i odtłuszczonego mleka w proszku w 2009 i 2010 r. (**COM(2009)0354**), oraz swoje stanowisko z dnia 17 września 2009 r. w tym przedmiocie⁷,
- uwzględniając art. 115 ust. 5 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że w ostatnich dwunastu miesiącach sytuacja na rynku przetworów mlecznych pogorszyła się gwałtownie, a ceny mleka spadły poniżej 0,21 EUR za litr pomimo interwencji i subsydiów wywozowych, zaś wielu rolników sprzedaje obecnie przetwory mleczne poniżej kosztów produkcji,

B. mając na uwadze, że rentowność dużej liczby gospodarstw mleczarskich w UE jest obecnie poważnie zagrożona, a wielu z nich udaje się przetrwać wyłącznie dzięki prywatnym oszczędnościom, co oczywiście nie stanowi trwałego rozwiązania, i skłania rolników do organizacji masowych publicznych demonstracji w całej UE,

C. mając na uwadze, że skutkiem światowego kryzysu gospodarczego był znaczny spadek popytu na przetwory mleczne, podczas gdy dokładnie w tym samym czasie wzrosła podaż dzięki krajom trzecim, takim jak Nowa Zelandia, Australia, Argentyna, Brazylia i Stany Zjednoczone, których produkcja się zwiększyła,

D. mając na uwadze, że w ramach procedury budżetowej UE na rok 2009 Parlament uznał za priorytet stworzenie specjalnego funduszu mleczarskiego UE w celu wsparcia trudnych dostosowań w tym sektorze,

E. mając na uwadze, że Parlament wielokrotnie podkreślał różnice między cenami produktów rolnych dla konsumentów w supermarketach a zapłatą jaką otrzymują producenci, oraz nawoływał do dogłębnego zbadania potencjalnych nadużyć rynkowych,

F. mając na uwadze, że według obliczeń Komisji w okresie od maja 2006 r. do maja 2009 r. ceny konsumenckie mleka i sera wzrosły o ponad 14%, podczas gdy ceny, jakie uzyskują producenci w

niektórych państwach członkowskich spadły o 40% w ciągu dwunastu miesięcy,

1. uważa, że w związku z faktem, iż sytuacja na rynku przetworów mlecznych jest nadal krytyczna, niezbędne są zarówno dalekosiężne, jak i krótkoterminowe środki, oraz zaznacza, że środki przyjęte dotychczas przez Komisję nie wystarczą by zaradzić kryzysowi w tym sektorze;

2. wyraża ubolewanie, że Komisja nie zdołała przewidzieć powagi obecnego kryzysu i nie zaproponowała szybciej odpowiednich środków;

3. nawołuje Komisję do pilnego ustalenia, które ze środków mogłyby przyczynić się do stabilizacji rynku oraz do przeprowadzenia wraz z zainteresowanymi podmiotami i państwami członkowskimi dogłębnej oceny perspektyw w sektorze mleczarskim w celu przeanalizowania możliwości wzmocnienia mechanizmów zarządzania służącego zapobieganiu wahaniom cen;

4. zauważa, że państwa członkowskie wyrażają różne opinie na temat możliwości niezwiększania kwot mlecznych w 2010 roku; wzywa Komisję do przedstawienia szczegółowej analizy wszystkich czynników, które mają wpływ na cenę uzyskiwaną przez producentów przetworów mlecznych, z uwzględnieniem zwiększania kwot;

5. wzywa Komisję do podjęcia odpowiednich kroków celem zapewnienia zgodności importowanych środków spożywczych z tymi samymi normami, jakie spełnić muszą gospodarstwa mleczarskie na terenie UE, aby zapobiec sytuacji, w której import produktów niespełniających norm negatywnie wpłynie na wysiłki UE w zakresie wspierania zrównoważonej produkcji mleka;

6. potwierdza swoje zobowiązanie do stworzenia funduszu mleczarskiego UE o wartości 600 mln EUR, by pomóc organizacjom i spółdzielniom producentów oraz wspierać inwestycje w gospodarstwach rolnych, modernizację, dywersyfikację, środki obszarowe, działalność rynkową małych producentów i młodych rolników, oraz przypomina, że Parlament zgłosił już taki wniosek w ramach procedury budżetowej na rok 2009;

7. wzywa Komisję, by zaproponowała środki umożliwiający producentom zwiększenie wartości dodanej ich produktów i zachęcała ich do wytwarzania produktów na bazie wysokiej jakości mleka (takich jak ser), szczególnie w obszarach, gdzie istnieje niewiele alternatyw w zakresie produkcji;

8. wzywa Komisję do wprowadzenia natychmiastowych środków w celu pobudzenia popytu na przetwory mleczne rozważa zwiększenie zakresu, gamy produktów i finansowania programu na rzecz spożycia mleka w szkołach jako dobrego przykładu skutecznej inicjatywy; wzywa do ściślejszej koordynacji między dyrekcjami generalnymi Komisji w tym zakresie;

9. zwraca się do Komisji o promowanie stosunków umownych w rolno-spożywczym łańcuchu produkcyjnym oraz o wzmocnienie organizacji producentów, aby zrównoważyć relacje pomiędzy poszczególnymi podmiotami działającymi w sektorze i zapobiegać zagrożeniom rynku, w uzupełnieniu do innych narzędzi regulacyjnych koniecznych w tej dziedzinie;

10. uważa, że istnieje konieczność specjalnego promowania produkcji przez gospodarstwa mleczarskie działające na terenach o trudnych warunkach naturalnych i geograficznych, takich jak regiony górskie, lub gospodarstwa posiadające wyraźne priorytety ekologiczne, ze względu na ich nieukierunkowaną rynkowo środowiskową i kulturową wartość dodaną i jakość;

11. wzywa Komisję do przygotowania wniosków służących przywróceniu równowagi między popytem a podażą na rynku przetworów mlecznych UE;

12. wzywa Komisję do rozważenia możliwości wprowadzenia systemu wczesnych emerytur dla producentów przetworów mlecznych, między innymi poprzez ustanowienie systemu wykupu kwot podobnego do systemu karczowania winorośli w przypadku organizacji rynku wina;

13. biorąc pod uwagę europejski wymiar kryzysu w sektorze mleczarskim, domaga się, by Komisja odegrała właściwą rolę w poszukiwaniu wspólnych rozwiązań, unikając nierówności między państwami członkowskimi i zakłóceń na rynku, które może spowodować pomoc państwa;

14. popiera zamiar rozważenia przez Komisję takich środków, jak korzystne pożyczki lub wzajemne systemy gwarancyjne, aby wspomóc redukcję wahań cenowych na rynkach artykułów rolno-spożywczych;

15. popiera bezpośrednie wykorzystanie mleka w proszku do karmienia cieląt jako sposób na zwiększenie popytu na przetwory mleczne;

16. przypomina, że jasne oznakowanie substytutów przetworów mlecznych, takich jak ser i inne przetwory wyprodukowane z tłuszczu pochodzenia niezwierzęcego, ma ogromne znaczenie i powinno zawierać wykaz surowców oraz kraj pochodzenia; nalega, by przetwory oznaczone jako mleczne były rzeczywiście przetworami z mleka lub zawierały mleko zwierzęce;

17. w celu wsparcia rolników w przezwyciężaniu obecnego kryzysu, szczególnie w sektorze mleczarskim, wzywa Komisję do niezwłocznego zwiększenia maksymalnej kwoty płatności w ramach pomocy państwa de minimis dla wszystkich produkcyjnych sektorów rolnictwa z 7 500 do 15 000 EUR w drodze odstępstwa od określonego krajowego limitu pomocy państwa;

18. uznaje, że niższe ceny pasz pomogłyby obniżyć koszty produkcji rolników prowadzących gospodarstwa mleczarskie;

19. wyraża zadowolenie z propozycji Komisji dotyczącej przedłużenia okresu skupu interwencyjnego dla masła i odtłuszczonego mleka w proszku do 28 lutego 2010 r. i uważa, że przynajmniej w okresie krótkoterminowym należy zwiększyć cenę skupu interwencyjnego; uznaje, że taka podwyżka stanowiłaby środek nadzwyczajny mający na celu przeciwdziałanie skrajnym zakłóceniom na rynku, a nie rozwiązanie długofalowe;

20. nawołuje do zwiększenia zakresu prywatnego przechowywania serów oraz do zapewnienia odpowiedniego poziomu wsparcia, by środki te były skuteczne, jak również do zwiększenia liczby krajów trzecich - takich jak USA - w przypadku których przy eksporcie serów z UE przysługują refundacje wywozowe;

21. wzywa Komisję do przeanalizowania w dłuższej perspektywie i po całkowitym wycofaniu refundacji wywozowych, w jaki sposób można utrzymać odpowiednie środki w sektorze mleczarskim;

22. wzywa Komisję, by zezwoliła na stosowanie ubezpieczenia rolniczego kredytu eksportowego, jak ma to miejsce w USA;

23. wzywa Komisję do zwiększenia przejrzystości cen w łańcuchu dostaw żywności, ponieważ w wielu państwach członkowskich ceny detaliczne pozostają wyjątkowo wysokie pomimo drastycznych obniżek cen producentów;

24. wzywa Komisję do niezwłocznego przedstawienia komunikatu w sprawie cen żywności w Europie; przypomina, że Parlament od dawna prosił Komisję o zbadanie potencjalnych nadużyć pozycji rynkowej w łańcuchu dostaw żywności, zwłaszcza w sektorze mleczarskim, i uważa, że badanie to należało przeprowadzić już dawno;

25. wzywa Komisję do wdrożenia w skali UE kodeksu postępowania regulującego stosunki między detalistami a producentami;

26. uważa, że niezbędne jest ustanowienie w pełni przejrzystego systemu kontroli cen towarów, w szczególności zaś cen nakładanych na konsumentów;

27. uważa za godny ubolewania fakt, że w konkluzjach Rady z dnia 7 września 2009 r. nie zaproponowano konkretnych rozwiązań prowadzących do szybkiego wyjścia europejskiego sektora przetworów mlecznych z kryzysu dotykającego wszystkich producentów w Unii bez wyjątku;

28. stanowczo wzywa Komisję do sprzeciwu wobec inicjatyw niektórych państw członkowskich, które pragną upaństwowić wspólną politykę rolną

29. nalega, by w nadchodzących miesiącach Komisja przedkładała Parlamentowi regularne sprawozdania na temat sytuacji na rynku przetworów mlecznych;

30. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.